

„Stajerc“ izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
5 kron, za Ogrsko
4 kron 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 7 kron;
za drugo inozemstvo se
računa naročnina z ozi-
rom na visokost pošti-
sne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, tiskalstvo po-
stopje št. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 2-50
za 1/64 strani K 1—

Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 30.

V Ptuj, v nedeljo dne 29. julija 1917

XVIII. letnik

Kmetje, obrtniki, delavci!

Tri leta najkrvavejše vojne imamo za
seboj. Bременa so neskončna in treba je, da
pove naše ljudstvo svoje pošteno mnenje. V
ta namen sklicuje „Stajerc“ stranka za

nedeljo, dne 29. julija 1917
ob 1/2 10. uri dopoldne na vrt
„VEREINSHAUSA“ v Ptuj

Ljudsko zborovanje

katerega DNEVNI RED je:

vojna in mir.

Možje in žene! Ne gre se za nobeno stran-
karstvo, za nobene posebne cilje! Gre se za
domovino in ljudstvo, ki prinaša v tej vojni tako
grozovite žrtve. **Ljudski glas — božji glas!**
Treba je torej, da pridete vsi, možje in žene,
da izjavimo skupno svojo voljo in svojo željo.

Vsakdo na zborovanje!

Nemčija za mir pripravljena.

Tudi sovražniki nemške misli morajo —
v kolikor jih zagriženost ni duševno razme-
sila — priznati, da je naša zavezница
Nemčija v tej grozoviti vojni v vsakem
oziru svojo dolžnost in več kot svojo dolž-
nost storila. Ne samo na bojiščih, kjer se
nikdo ne more boriti zoper nemško orožje,
ki je zmagovalo v Egiptu in Aziji, v Belgiji
in na Francoskem, v Karpatih in na Balkanu,
na Severnem in Črnem morju, — tudi glede
varovanja človečanstva ter iz tega sledeče
poštene miroljubnosti. Nemčija, kakor
tudi krasna naša Avstro-Ogrska ter njuni za-
vezniki, so že enkrat izjavili, da hočejo
mir, ki mora biti seveda tak, da nas hu-
dobni sosed ne bodejo nikdar več napadli.
To stališče imamo mi in naši zavezniki tudi
še danes. Treba je to opomniti zlasti zaradi
tega, ker izvestni hujskači tudi pri nas danes
lažejo, kakor da bi Nemčija zakrivila vojno
in kakor da bi ona bila zapreka miru. Temu
nehvaležnemu vseslovanskemu hujskanju mora
biti enkrat konec! Nemčija je naš naj-
zvestejši prijatelj in zaveznik
in zato jo ne sme nikdo obrekovati in pso-
vati.

Avstro-Ogrska kakor Nemči-
ja sta za mir. Vkljub temu, da smo na
vseh frontah zmagovali, smo za mir, poštenu
mir. Dokaz temu govor novega nemškega
kanclerja dra. Michaelisa v nemški dr-
žavni zbornici z dne 18. julija. V sledečem
prinašamo glavne poteze tega govora:

Besede nemškega kanclerja.

Državni kancler dr. Michaelis je iz-
javil:

Odkar me je Njegovo Veličanstvo pokli-
calo na mesto državnega kanclerja, mi je
danes prvič čast, da stopim v stik z vi-
soko zbornico. V najresnejšem času je polo-
ženo veletěžko breme na moja ramena. Ozi-
rajoč se na Boga in zaupajoč v nemško moč,
sem se upal in bom služil stvari z najkras-
nejšo vnemo. Vas, gospodje moji, prosim za-
upanja polnega sodelovanja v duhu, ki se je
v tem krogu tekom vojne sijajno izkazal.

Nemčija prisiljena k vojni.

Ako bi ne bil trdno zaupal v pravičnost
naše stvari, bi ne bil sprejel tega mesta. Mo-
ramo si dnevno predočevati dogodke pred
trema leti, ki so zgodovinsko konstatirani in
in ki dokazujejo, da smo bili prisiljeni k vojni.
Oboroževanje Rusije — ena tajna mobilizacija,
to je bila velika nevarnost za Nemčijo. Ude-
ležiti pa se konference, tekom katere bi se
mobilizacija nadaljevala, to bi bil političen
samomor. (Prav na desnici). Čeprav so vedeli
angleški državniki, kakor je razvidno iz nji-
hove višnjeve knjige, da mora ruska mobili-
zacija privedi do vojne z Nemčijo, niso po-
svarili Rusije z nobeno besedo radi vojaških
odredb, ko je moj prednik v instrukciji dne
29. julija 1914 na cesarskega poslanika na
Dunaju dal direktivo, da izjavi: „Mi izvršimo
radi svojo zavezniško dolžnost, moramo pa
odkloniti, da bi se nas zapletlo v svetovno
vojno potom Avstro-Ogrske vsled neupošte-
vanja naših nasvetov“. Tako ne piše mož, ki
hoče razvneti svetovno vojno, tako piše mož,
ki se bori za mir in ki se je boril za mir do
skrajnosti.

Pohod ruske armade je prisilil Nemčijo,
da je pograbila za meč. Nam ni preostajala
nikakva izbira in kar velja o vojni sami, velja
tudi o našem orožju, zlasti o podmorskih čol-
nih. Zavračamo očitane, da je vojna pod-
morskih čolnov v nasprotju z mednarodnim
pravom in da krši človeške pravice. (Pritrje-
vanje). Anglija nam je potisnila orožje v
roke. S svojo morskjo zaporo, ki je v nasprotju
z mednarodnim pravom, je podvezala nev-
tralno trgovino z Nemčijo in proklamirala
izstradalno vojno. Naše slabo upanje, da se
Amerika na čelu neutrancev postavi proti
angleški nezakonitosti, je bilo prazno. Zadnji
poskus, ki ga je Nemčija storila, da se pre-
preči s pošteno mišljeno mirovno ponudbo
najsrajnejše, se je izjalovil. Zato je morala
Nemčija izbrati zadnje sredstvo kot v sili
preizkušeno protidredbo in izvesti jo do
skrajnosti v svrhu, da se skrajša vojna. (Odo-
bravanje). Vojna podmorskih čolnov izvršuje
to, kar se je pričakovalo in še več. (Odo-
bravanje).

Vojna podmorskih čolnov.

Napačna poročila, ki so prihajala v jav-
nost iz tajnih sej (Klici: Prav dobro!), so
nekaj časa povzročala nekaj občutek prevare,

To pa je v zvezi s tem, da so prehitri pre-
roki pričakovali, da bo vsled vojne podmor-
skih čolnov ob določenem času konec vojne.
(Tako je!) Domovini niso izkazali nikake
usluge. (Prav! Nemir. Predsednik zvonil.) Ugo-
tavljam, da vrši vojna podmorskih čolnov z
uničevanjem sovražnikovega ladijskega pro-
stora to, kar mora: oškoduje angleško gospo-
darstvo in vojevanje naraščajoče od meseca
do meseca, tako da se ne bo moglo več dolgo
delovati proti potrebi miru. Nadaljnega de-
lovanja naših vrljih podmorskih čolnov se mo-
remo nadejati s polnim zaupanjem. (Živahno
odobravanje).

Pozdrav četam na kopnem in na
morju. — Zvesti in hrabri zavez-
niki.

Trenotek, ko stojim na mestu, s katerega
se more govoriti, da se sliši daleč po deželi,
hočem porabiti v to, da pozdravim imenom
domovine naše čete na vseh frontah, na kop-
nem in na morju, v zraku in pod morjem.
(Živahno odobravanje). To, kaj so naše ar-
made pod vodstvom svojih velikih vojskovodij
vsa tri leta storile, je nezaslišano v svetovni
zgodovini. (Živahno odobravanje). Naša hva-
ležnost je neizbrisna. (Odobravanje). Spomi-
njamo pa se shvaležnostjo tudi naših zvestih
in hrabrih zaveznikov. Orožno bratstvo, ki je
preizkušeno v vročih bojih, se ne opusti. (Odo-
bravanje). Nemčija se drži trdno v zavezniški
zvestobi pogodb in dogovorov.

Ugoden vojaški položaj.

Poročila o vojaškem položaju s strani
najvišjega armadnega vodstva so jako dobra.
Na zapadu so se izjalovile ofenzive Angležev
in Francozov in protinapadi naših armad do-
kazujejo njihovo nezlomljeno silo in boljšo
zmožnost. (Živahno odobravanje). Na vzhodu
vsled notranjih zamotljivostev se ni izvedel na-
pad milijonskih armad. Nastopil je razmeren
mir. Šele ko so napačna poročila in hujska-
rije znova podžgale vojake na Ruskem, je
prišlo do sedanje ofenzive. Njen cilj je bil
Lvov in jame z oljem pri Zloczowu, da bi
škodovali naši podmorski vojni.

Poročilo o uspehu na vzhodu.

Brusilov je dosegel s svojo brezobzirnostjo
in ogromnimi žrtvami samo neznatne pred-
nosti in pred pol ure sem dobil brzjavko
feldmaršala, ki se glasi: Državnemu kanclerju.
S strani ruske ofenzive v Galiciji izzvan, se
je danes pričel tamkaj močan napad. Pod
osebim vodstvom generalfeldmaršala Leo-
polda Bavarskega so nemške čete s pod-
poro avstro-ogrskih prebiler rus-
ke pozicije pri Zloczowu. (Živahno
odobravanje). One prednosti Brusilove so s
tem zopet izravnane.

Amerika.

Grška je prisiljena stopila v vojno proti
nam. Naša, z Bolgari skupna fronta vztraja.
Italiji enajsta soska bitka ne prinese cilja,
katerega želi ona in njeni zavezniki, to je

Trsta. V Kavkazu in Palestini je boj ponehal radi letnega časa. Ko se zopet razvname, bo turška armada znova oborožena. Zaupanja polno razpoloženje ententnih držav zbog pristopa Amerike, priznavamo brez kake težave. Izračunali smo, koliko je potreba prostora na ladjah za prevoz nove armade iz Amerike v Evropo, koliko tonaž je treba za prehrano take armade. Francija in Anglija komaj vzdržita, da ne oškodujeta vojnega gospodarstva. Po naših dosedanjih uspehih bomo zmagali tudi novega sovražnika. To je naše trdno prepričanje in zaupanje. (Odobranje.) Zatorej moremo mi in naši zavezniki z mirno gotovostjo pričakovati nadaljnega razvoja vojskih dogodkov. (Ponovno odobranje.) In kljub temu je v vseh sroih pereče vprašanje, koliko časa bo še trajala vojna.

Mirovni cilj Nemčije.

Prihajam sedaj k predmetu, okoli katerega se koncentrirajo interes nas vseh. Nemčija ni hotela vojne. Ni je hotela, da bi osvajala in svojo moč nasilno povečala in zato vojne, če ji prinese časten mir, tudi ne bo nadaljevala, samo da bi nasilno osvajala. (Čujte, čujte pri soc. demokratih.) To kar hočemo, je v prvi vrsti, da mi, ki smo se uspešno uveljavili, kot taki napravimo mir. Sedanja in bodoča generacija naj za desetletja ohrani v sijajnem spominu sedanji čas vojne preizkušnje kot čas nezasišne energije požrtvovalnosti našega naroda in naših armad. (Živahno pritrdjevanje.) V tem duhu hočemo pristopiti k pogajanjem, kadar bo čas. (Pohvala.) Miru ne moremo še enkrat ponuditi. (Pritrdjevanje.) Roka, ki je bila enkrat ponujena, pošteno in miroljubno, je segla v prazno. (Ponovno pritrdjevanje.) Kadar napravimo mir, moramo v prvi vrsti doseči, da bodo meje nemške države za vse čase zavarovane. (Živahno pritrdjevanje.) Potom sporazumljenja (pohvala levo in v centru) in kompromisa moramo garantirati življenske pogoje nemške države na kontingentu in preko morja. Mir mora tvoriti podlago za trajno spravo med narodi (živahna pohvala), onemogočiti mora nadaljna vsled gospodarskega zapretja povzročena sovraštva, mora nas obvarovati proti temu, da iz oborožene zveze naših sovražnikov ne nastane gospodarska sovražna koalicija. Ta cilj bi se dal doseči v okviru Vaše resolucije, kakor jo smatram jaz. (Pohvala.) Če bodo sovražniki opustili svoje osvajalne pohlepe, svoje poželenje nas poraziti na tla in kadar bodo želeli se z nami pogajati, sta ves nemški narod in nemška armada s svojimi voditelji, ki soglašajo z mojimi izjavami (čujte, čujte), edina v tem, da sovražnika, ki izteza tipalnice, vprašamo, kaj nam ima povedati, kajti mi hočemo pošteno in pripravljeni za mir pričeti s pogajanjem (Pohvala).

Konec.

Gospodje! Vozimo se po razburkanem morju, v opasnih vodah — toda pred nami

Nenavadne so posledice slabega prebavljanja pri različnih ljudeh. Enega stori slaba prebava lenega, drugega jezičnega, potem zopet drugemu domisljiva predstavlja različne bolezni. Marsikateri postane vsled slabe prabave debel in neokreten, marsikdo zopet slaboten in suh. Tudi bolečinam v glavi je pripisovati največkrat kot posledico slabe prebave, ravnotako rumeni barvi na licih, kožni nesnažnosti, slabi rasti las in neprijetni ustni sapi. Veliko jih trpi na slabi prebavi in se ne zmenijo dosti, čeprav morajo čutiti posledice vsak dan. Zato svetujemo v takih slučajih za pospešenje prebave in odvajanja Fellerjeve želodec okrepčujoče lagodno odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“. Iste so najprijetnejše odvajalno sredstvo, s popolnoma neškodljivim, nedražim gotovim učinkom. Predvojne cene: 6 škatlic pošlje na vse strani poštne prosto za K 440 lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatg štev. 241 (Hrvatska). Obenem priporočamo Fellerjeve bolečine lajšajoči rastlinski esenci fluid z zn. „Elsa-fluid“. 12 steklenic poštne prosto za 6 kron, ki se naroče obenem. Malokdaj se je kakšno sredstvo tako hitro priljubilo, kakor „Elsa-fluid“. Toda to ni čudno, ker je res dobro, ker odpravi veliko bolečin in še celo zastarele bolečine. (lu)

stoji cilj v svetlih barvah. To, česar si želimo, je nova krasna Nemčija, ne Nemčija, ki hoče s svojim orožjem terorizirati svet, ne, temveč moralčno vedena, bogobojna, zvesta, miroljubna, silna Nemčija, ki jo ljubimo vsi. Za to Nemčijo umirajo naši bratji, to Nemčijo si hočemo izvojevati kljub vsem sovražnikom. (Splošno živahno odobranje).

* * *

To je torej stališče Nemčije, zveste naše zaveznice v vojni in miru. In to stališče mora vsak poštenjak podpisati. **Skupno z Nemčijo smo bili prisiljeni v to najkrvavejšo vojno, skupno z Nemčijo hočemo doseči zmagoviti mir ter si vstvariti srečno bodočnost.**

Svetovna vojska.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 19. julija. Uradno sedanes razglasa:

Vzhodno bojišče. Južno od Kalusza poskusili so Rusi po vporabi močnih sil, pridobiti nazaj njim iztrgane visočine. Njih naporu so se izjalovili pod težkimi sovražnimi izgubami. Severno od Dnjestra do proti Brodyju povzročila so uspešna podjetja naskočnih čet živahni topovski ogenj, ki se je zlasti danes zjutraj v posameznih oddelkih do znatne ljutosti povisal. Tudi v Wolhyniji nastopile so avstro-ogrške in nemške napadalne čete z ugodnim uspehom.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 19. julija. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Nasilna poizvedovanja Angležev v oddelku obrežja in vzhodno od Yperna so se pred našimi črtami izjalovila. Južno-zapadno od St. Quentin naskočile so naše čete po močnemu ognjenemu učinku francosko višočinsko postojanko v razširjenosti enega kilometra. Sovražnik pustil je večje število vjetih in več strojnih pušk v naši roki in je povisal svoje izgube s protinapadi, ko so se zvečer in zjutraj pred pridobljenimi jarki brezuspešno razbili. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na Hochbergu prisilil je naš uničevalni ogenj Francoze, da izpraznijo dele tam pridobljenega ozemlja. V gozdu Avocourt smo z napadom dan popreje izgubljene dele postojanke zopet nazaj pridobili.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Že dneve sem živahnejše ognjeno delovanje južno od Dünaburga in Smorgona trajalo je tudi večeraj naprej. Severno-zapadno od Lucka in na vzhodnogaški fronti pripeljale so napadalne čete mnogoštevilno vjetih seboj. Južno od Dnjestra napadli so Rusi južno od Kalusza od nas nazaj pridobljene višočinske postojanke z močnimi silami. Bili so povsod pod težkimi izgubami zavrnjeni.

Makedonska fronta. Med Ochrida in Prespa, na Dobrem Polju in levem bregu Vardarja živahnejše ognjeno delovanje.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Rusi v polnem razpustu.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 20. julija. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Izzivani vsled od zapadnih sil in Amerike proti volji ruskega ljudstva izsiljeni sovražni ofenzivi, pričeli so večeraj zjutraj zavezniki v vzhodni Galiciji s protinapadom. Ob 5. uri 30 minut

zjutraj so nastopile med prostorom od Zloczowa in Seretom nemške in avstro-ogrške baterije z ogromnim učinkom. V dopoldanskih urah sledil je naskočni napad od c. in k. oddelkov spremljane nemške infanterije. Zmagoviti napadalci sunili so skozi tri močno izzidane črte. Rusi so se umaknili v polnem razpustu in pustili veliko število mrtvih ter težko ranjenih na bojišču. Na vjetih se je do večeraj zvečer nekaj tisočev naznanilo. V ostalih oddelkih gališke fronte prišlo je do cele vrste manjših, za zvezno orožje uspešnih bojnih dejanj. Pri Nowici južno od Kalusza bili so ruski napadi v artiljerijskem ognju braniteljev zadušeni. V Karpatih dvignil se je sovražni topovski ogenj mestoma čez navadno mero.

Italijansko bojišče. Ob Soči na obeh straneh povišano artiljerijsko delovanje.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 20. julija (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji je dosegla artiljerijska bitka zopet skrajno ljutost. Sovražni sunki so se izjalovili. Ob Artois-fronti živahno ognjeno delovanje. Pri Gavrelle ponóči prodirajoči angleški bataljoni bili so nazaj vrženi. Tudi pri Monchy napadli so po močnemu ognju Angleži nanovo, brez da bi dosegli nadaljnih uspehov. Južno-zapadno od St. Quentin imeli so Francozi pri trikratnem brezuspešnem napadu zoper od nas zavzete jarke krvave izgube. — Armada nemškega prestolonaslednika. Severno-zapadno od Craonne vzele so naše čete po kratkem, močnem ognjenem učinku dele francoske postojanke na Winterbergu. Sovražnik se je ljuto branil in je imel težke izgube. Vjeli smo 375 mož, zaplenili pa mnogo jarkinega orožja. Šele zvečer so pričeli protinapadi Francozov; vodili so do težkih ponočnih bojov, pri katerih smo nekatere od nas zavzete jarke zopet opustili.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Dne 1. julija je ruska vlada v vzhodni Galiciji del ruske armade k ofenzivi vodila, katere se je po neznatnih začetnih uspehih vsled ogromnih izgub kmalu vstavila. Ruski vojak, katerega želja po miru se je skoraj na vseh krajih naše fronte v približevalnih poskusih izrazila, bil je zopet zastoj za entento žrtvovan. V odgovor na napad Rusov so naše čete večeraj protinapad pričele. Pod osebnim vodstvom princa vdarili so nemški armadni zbori po učinkujoči ognjeni pripravi od nemške in avstro-ogrške artiljerije proti ruskim postojankam med Seretom in Zloto Lipo ter so predrl tri močne obrambene cone. Sovražnik je imel težke krvave izgube in se je v razsulu nazaj umaknil. Večeraj popoldne se je par tisoč vjetih poročalo. — Ob Nowici smo imeli lepe delne uspehe in so bili novi ruski močni napadi z velikimi izgubami odbiti. — Fronta nadvojvode Jožefa. V severnih Karpatih močnejši ogenj nego v zadnjem času. Tudi v gorovju vzhodno od Kezeli-Vasarhely se je bojno delovanje povišalo.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Zasledovanje Rusov.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 21. julija. Uradno se danes razglasa:

Pri Nowici južno od Kalusza povečale so avstro-ogrške in nemške čete svoje pred kratkim priborjene uspehe z zavzetjem neke nadaljne višočinske postojanke. Pri Babinu bili so sovražni oddelki čez spodnjo Lomnico vrženi. Neposredno severno od Dnjestra

izjalovili so se ruski delni sunki. — Na obeh straneh železnice Lemberg-Tarnopol pod poveljstvom generalfeldmaršala princa Leopolda bavarskega peljani protinapad je uspešno naprej. Avstro-ogrski regimenti narzeli so zopet severno-vzhodno od Brzezany začetkom julija izgubljeno prvo črto. Proti Avgustowki, Jezierni in Nestasowcu prodirajoče nemške in avstro-ogrške bojne sile so te kraje prekoračile. Rusi postavili so proti prodiranju zaveznikov mestoma ljuti odpor, ki se ga je moralo z ojstrim nastopom zlomiti.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 21. julija (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Deloma ljuti artiljerijski ogenj; poizvedovalni sunki ostali so za sovražnika brezuspešni. — Armada nemškega prestolonaslednika. V srednjem delu Chemin des Dames vdrla so deli nekoga našega regimenta v sovražno postojanko, premagali posadko in se vrnili polnoštevilno s 100 vjetimi Francozi. Tudi na drugih krajih smo napravili večje število vjetih.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Naše napadalno gibanje v vzhodni Galiciji je imelo nameravani potek. Za nujno umikajočim se ruskim silam, ki so se le deloma v bojih zadnjih čet postavile, so naše čete v hudem prodiranju v 40 kilometrov širokosti cesto Zloczow-Tarnopol na obeh straneh od Jeziernie prekoračile. Kjer se je sovražnik vstavil, bil je v hitrem naskoku vržen. Kakor v prejšnjih letih naznanjajo goreče vasi in velika uničenja pot, ki so jo vzeli Rusi. Pričačuje se nadaljne boje. — Severno od Brzezany zele so avstro-ogrške čete dne 1. julija izgubljene postojanke po ljutem boju nazaj. Severno od Dnjestra izjalovili so se sunki Rusov pred našimi črtami. Južno reke bil je sovražnik iz Babina vržen. Pri Nowici naskočili so nemški in avstro-ogrski regimenti ruske višinske postojanke vkljub trdovratnemu odporu. — Armada Mackensen. Na spodnjem Seretu so Rusi in Rumuni delavnejši nego doslej. En lastni sunek ob izlivu Rimnicula prinesel nam je 80 vjetih in več strojnih pušk.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Tarnopol v plamenih.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 22. julija. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Boji v vzhodni Galiciji se razvijajo do ogromnega udarca zoper ruske armade. Včeraj popoldne sunili so naši (nemški) zavezniki do Seretovega mostičja ob Tarnopolu. Ponoči se je na večjih krajih od Kozowe v Tarnopol vodečo železnico pridobilo. Tudi ruske množice južno-vzhodno od Brzezany se razpuščajo. Začelo se je zasledovanje na Kozowo. Mesto Tarnopol in mnogoštevilno vasi vzhodno od Sereta stoji v plamenih. V Jezierni se je mnogo vojnega materijala zaplenilo. Število vjetih se še ne more ceniti. Ob spodnji Narajowki pridobil je včeraj topovski boj znatno silo. V Karpatih je prišlo mestoma do prask.

Šef generalštaba.

Ruska 11. armada poražena, ruska 7. armada se umika.

Nemško uradno poročilo
nedelje.

K.-B. Berlin, 22. julija (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Bojevo delovanje se je danes zopet splošno povišalo.

— Armada nemškega prestolonaslednika. Na Chemin des Dames bili so pri Braye in Cerny vlomi v francoske postojanke polni uspeha. Napravili smo veliko število vjetih in zavrnili ljute protisunke. — Armada vojvode Albrechta. Poizvedovalni boji v Sunogau prinesli so nam dobiček na vjetih in plenu.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Armada Böhm-Ermolli. Dne 19. julija zapričeti protinapad v vzhodni Galiciji se je izrazil do uspeha za nemško in zvezno orožje. Glavni del ruske 11. armade je poražen. Vkljub najslabejšim potnim razmeram prodirajo naše hrabre čete nevtrudljivo naprej. V mnogokrat ljutih bojih so nanovo se upirajoče ruske sile povsod vrgle. Pokrajina zapadno od Tarnopola in železnica Brzezany-Tarnopol je na večjih krajih dosežena. Pri Brzezany se pričinja zdaj tudi ruska 7. armada pod našim pritiskom umikati. Veliko je število vjetih in plena. V Jezierni padle so bogate zaloge na hrani, strelivu in vojnemu orožju v našo roko.

— Pri armadni skupini v Woyrsch bil je topovski boj ob Ščari in Serweču živahen. Severno krilo je pri bojih armadne skupine Eichhorn udeleženo. Med Krewo in Smorgonom napadli so Rusi po dneve dolgem močnem artiljerijskem učinku včeraj zvečer z močnimi silami. Njih naval se je ob fronti nemških čet izgubonosno razbil. Po nemirni noči so se danes zjutraj tam zopet novi boji razvili. Severno do jezera Narocz ter med jezerom Drišwjati in Dünaburgom se je obdržalo povišano ognjeno delovanje. Večkrat se je ruske poizvedovalne sunke izjalovilo. — Armada nadvojvode Jožefa. Razven živahnega ognja v severnih Karpatih in uspešnih bojov v prednjem polju med dolinama Kasinu in Susita ničesar pomembnega.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Rusi bežijo na vseh frontah.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 23. julija. Uradno se danes razglasa.

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Mestoma močni topovski boj. — Armada nadvojvode Jožefa. Med dolino Susite in „Kotom treh dežel“ se je bojevo delovanje znatno povišalo. Sovražnik napravil je na raznih krajih napade; bil je povsod odbit. — Armada princa Leopolda. Zvezne čete dosegle so v zmagovitem prodiranju pri Tarnopolu reko Seret in so prekoračile železnico Kozowo-Ostrow, na obeh straneh Strype, v široki fronti. Rusi se umikajo tudi ob Narajowki. Učinek zmage se čuti tudi na južnem bregu Dnjestra do Karpat; povsod izpraznuje sovražnik svoje postojanke.

Šef generalštaba.

Nemške zmage na zapadu in vzhodu.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 23. julija (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji se je artiljerijska bitka zopet v polni moči vnela; trajala je skozi celo noč. Naši baloni bili so od sovražnega ognja in letalnih brodovij napadeni. Naši bojni letalci in odporni topovi so te napade izjalovili. Baloni so ostali nepoškodovani; 8 sovražnih letal je bilo sestreljenih. Poizvedovalni sunki angleških bataljonov so se izjalovili. Ljuti ponočni napadi vršili so se pri Avionu in Mericourt. Začetne uspehe nasprotnika smo izravnavali. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na severni strani Winterberga posrečilo se je v krepkih, z ognjem dobro pripravljenih bojih, lastno postojanko v 1 kilometru širokosti naprej potisniti. Naše čete

so vrgle Francoza iz nadaljnjih jarkinih črt in napravile 230 vjetih. Na Corniettegori bile so naše napadalne čete uspešne. — Eno naših letalnih brodovij vrglo je včeraj dopoldne z opazovanim dobrim učinkom bombe na Harwich ob angleškem vzhodnem obrežju. Letala so se popolnoma vrnila.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Armada v. Eichhorn. Ob Düni se je artiljerijsko delovanje znatno povišalo. Južno-zapadno od Dünaburga se je en ruski sunek izjalovil. Južno od Smorgona do vstevši Krewa napadli so po izgubenosnih navalih prejšnjega večera Rusi zjutraj nanovo. Bobenski ogenj je zapričel napad, ki je vodil do menjajočih se bojov v naši prednji postojanki, v katero so Rusi na posameznih mestih vdrla. Zvečer je bila postojanka v splošnem zopet v naši roki. Danes zjutraj so se široki hovi napadi Rusov južno od Smorgona v našem zatvornem ognju razbili. — Armada Böhm-Ermolli. Naš protinapad južno od Sereta postal je operacija: Rus se umika do Karpat. Izborno vodstvo in junaštvo čet uresničilo so pričakovani uspeh. Stojimo na viščinah tesno zapadno od Tarnopola, smo prekoračili železnico Rohatyn-Ostrow vzhodno od naše stare postojanke in zapričeli prodiranje na obeh straneh Dnjestra. Sovražnik se je južno imenovane železnice močno upiral. — Fronta nadvojvode Jožefa. Od karpatnih viščin pa do Putne se je rusko bojevo delovanje znatno povišalo. Več sunkov sovražnika bilo je odbitih. — Armada Mackensen. Ob spodnjem Seretu kaže živahni ogenj na predstojajoče boje.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Tarnopol — zaseden.

K.-B. London, 23. julija. Kakor je izvedela Reuterjeva pisarna, so nemške čete Tarnopol zasedle.

Ogromni plen na Ruskem.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 24. julija. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Zmaga zapadno od Tarnopola je zlomila ruski odpor med zgornjim Seretom in Tatarskim prelazom. Nemške čete pridobile so severno od Trembowle vzhodni breg Sereta. Ruske množice, ki so jim bile tam nasproti vržene, niso zamogle na tem uspehu ničesar spremeniti. Avstro-ogrške in nemške divizije so v bojih prostor od Podhajce prekoračile. Tudi na obeh straneh Dnjestra so pričeli zavezniški trdno za sovražnikom prodiranje na celi fronti. Še vedno je v nujnosti dogodkov nemogoče, dognati število vjetih, množino plena vsake vrste in urediti vse ter shraniti, kar so pustili Rusi pri begu podobnemu iz-

S seboj vzeti

je mogoče Fellerjev bol lajšajoči, osvežujoči mentolov črtnik zoper migreno z znamko „Elsa“, ki stane samo 1 krono in se hrani v leseni puščici. Poljski delavci, hribolazci itd. ga uporabljajo za ohladiitev pri prehodu vročini, za preprečenje solčnega pika, dame ga uporabljajo zoper migreno, glavobol. Vsled prijetnega duha učinkuje oživljuje in brani žuželkam. Pri pikih žuželk odstranja trganje v koži, zabranja odrčenje in zatečenje kože. Rabi se ga lahko dolgo časa in stane samo 1 krono. — Ti mnogo tisočkrat preizkušeni izdelki se naročajo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 241 (Hrvatsko). Da se prihrani poštinski troški, se lahko naroče zajedno še drugi tu priporočani ali splošno znani izdelki, n. pr. močno francosko žganje, cimetove kapljice, Hofmanove kapljice; tucat stane samo 4 krone 30 v. Za zavoj in pošt-nino 2 K 30 v. več.

prazenju bojevnega polja ležati. — Armada nadvojvode Jožefa. Z trdovratnostjo poskuša rusko vodstvo, razbremeniti svoje poražene vzhodno-gališke armade na drugih oddelkih vzhodne fronte potom napadalnih podjetij. V Karpatih bi se imel ta namen najprej z delnimi sunki doseči. V „Kotu treh dežel“, v pokrajini Tölgyes in med dolinama Kasinu in Putne bilo je včeraj več takih sunkov zavrženih. Severno doline Putne so pričeli danes zjutraj Rusi, združeni z rumunskimi bataljoni, nanovo z napadom. — Armada Mackensen. Na rumunski zemlji razbili so se rusko-rumunski napadi že v ognju naše artiljerije.

Italijansko bojišče. Na kraški visoki planoti in pri Vodicah razvili so na obeh straneh topovi časovno večjo delavnost.

Šef generalštaba.

Zmage na vsej vzhodni fronti.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 24. julija (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Artiljerijska bitka v Flandriji divja v doslej še nedoseženi sili dan in noč naprej. Poizvedovalni sunki proti naši fronti se množijo. Med kanalom od La Bassée in Lens traja živahni ogenj naprej. Na obeh straneh od Hullucha ostala so ponočna sovražna podjetja brez uspeha. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na Chemin des Damesu napadli so Francozi pri Cerny zopet v boju izkušeno našo 13. infanterijsko divizijo, ki pa kakor doslej ni izgubila niti pedi zemlje od v napadu pridobljenih postojank. Naš regiment št. 55 je v zadnjem času 21 napadov Francozov zavrnil. Na desnem bregu Maase vdrla so deli badskih regimentov v močno utrjeni gozd Courieres, so prizadeli sovražniku težke izgube in se vrnili z mnogoštevilnimi vjetimi.

Vzhodno bojišče. Vsa vzhodna fronta med Vzhodnim morjem in Črnim morjem stoji v znamenju ljutih bojov in velikih uspehov nemških ter zveznih čet. — Fronta princa Leopolda. Pri armadni skupini v Eichhorn napadli so Rusi zvečer zaman pri Jakobstadtu, ko je bil zjutraj napad v široki fronti vsled uničevalnega ognja v začetku preprečen. Južno-zapadno od Dunaburga peljali so Rusi po močnemu artiljerijskemu učinku 6 divizij v 5 vrstah proti našim črtam, ki smo jih pa polno obdržali. Po hudih bližinskih bojih moral je sovražnik pod ogromnimi izgubami se umakniti. Tudi pri Krewu naskočili so Rusi dopoldne zopet v 5 kilometrov širokosti; bili so zavrženi. Vas Krewa je zopet v naši roki. V splošnem je sovražnik južno od Smorgona z 8 divizijami napadel. Le kosi so se vrnili. — Armada Böhm-Ermolli. Strateški učinek naših operacij v vzhodni Galiciji postaja vedno ogornejši; tudi od severne karpatne fronte se umika Rus. Od Sereta pa do gozdnih Karpat smo v širokosti 250 kilometrov v prodiranju. Naši zmagovalni armadni zbori so prehod čez Seret južno od Tarnopola priborili. Pri Trembowli bili so obupani množinski napadi Rusov nazaj vrženi. Prekoračili smo Podhajce, Halicz in črte od Bystricea-Solotwinske. Plen doslej ni za pregledati. Več divizij poroča po 3000 vjetih. Mnogoštevilno težkih topov do največjih kalibrov, železniški vlaki polni hrane in streliva, pancerski vlaki in avtomobili, šotorji, barake, vsakovrstno vojno orodje smo zaplenili in pričajo o prenatnem umikanju sovražnika. — Fronta nadvojvode Jožefa. Severno krilo se je južno od Dnjestra zapričetu gibanju pridružilo. Ob vsej fronti močno ognjeno delovanje sovražnika. Na obeh straneh Bystrice in južno prelaza Tölgyes bili so ruski sunki zavrženi. Povišanemu ognju med dolinama Trotus in Putne sledili so v širokih oddelkih poskusi Rusov in

Rumunov, prodreti z napadom. Skoraj povsod držal je naš odporni učinek sovražnika v njegovih jarkih. Kjer je prišel vun, bil je zavržen. Danes zjutraj so se tam novi boji vneli. — Armada Mackensen. Tudi ob Putni in Seretu dosegel je ognjeni boj znatno silo. Večkrat so rusko-rumunske čete z napadom pričele; ali napadi so se že v našem ognju razbili.

Prvi generalkvartirnojmajster
Ludendorff.

Današnji skupni nakladi

priložili smo

prošpekt

c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada

(zavarovalni oddelek za Štajersko),

Gradec, Franzensplatz 2, glede

vojno-posojilnega zavarovanja

katerega prijazno vpoštevanje najtopleje priporočamo.

323

Vojna na morju.

Francoški bojovni čoln potopljen.

K.-B. Bern, 19. julija. Glasom poročila „Petit Parisien“ je en nemški podmorski čoln dne 19. t. m. francoski patroljski parnik „Eduard Conbieres“ v vzhodnem Srednjem morju potopil. Poveljnik, en oficir in 4 mornarjev je prišlo ob življenje.

Nad 700 sovražnikov utonilo.

K.-B. Amsterdam, 19. julija. „Times“ poročajo: Z velikim bojnim parnikom „Vangua“ prišlo je 37 oficirjev in okroglo 700 mož ob življenje.

21.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 20. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov: V Biscayi in Atlantskem oceanu bilo je potopljenih 21.000 prostornih ton.

30.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 20. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov v Srednjem morju: 30.000 prostornih register-ton.

Šef admiralnega štaba mornarice.

23.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 21. julija. Eden naših (nemških) podmorskih čolnov je v Atlantskem oceanu zopet 23.500 prostornih ton potopil. Šef admiralnega štaba mornarice.

Potopljeni!

K.-B. Berlin, 23. julija. V severnih zatvornih pokrajinah so nemški podmorski čolni zopet 8 parnikov in 4 ladje na jadre uničili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Izpred sodišča.

Kmetске upravljivke.

Dunaj, 18. julija. Tudi na kmetih je dosti upravljivk, ki ne vedo, kako bi se oblačile in denar tratile. Pri deželni sodnji v Ljubljani bil je posestnik Janez Pegan zaradi vlačugarstva obtožen. Dajal je namreč svojim trem hčerkam in njih ljubimcem v lastni hiši bivališče. Sodnija ga je obsodila na več mesečno kazen. Hčerke obtoženca so se prav dragoceno oblačile, so očetovo hišo večkrat zapuščale in se pozno ponoči vračale, tako, da so za lastne hčerke skrbni vaščani zadevo orožnikom in župniku naznanili. Dve hčeri sta bili tudi od okrajnega glavarstva v Postojni zaradi tega nepoštenega življenja z

zaporom kaznovani. Vlačile so se hčerke od navzočnosti očeta z oficirji. Vsled tega je bil oče na več mesecev ječe obsojen. Kasarjišči dvor je njegovo pritožbo zavrnil in prvo razsodbo potrdil. Po našem mnenju bi bili na vsi stariši strogo kaznovati, ki puste svoje dekleta v sramotnem življenju.

Uspeh policijskega psa.

Celovec, 19. julija. Na gradu Lind občina Maria-Saal na Koroškem uslužbenec gospodinja Marija Leininger opazila je, da ji je nekdo iz zaprte omare 1200 kron ukradel. Sum je padel na v bližini stanujoč Pavlo Mulich. Policijski pes šel je za sledom od omare pa do 10 minut oddaljenega stanovanja tatice. Pri hišni preiskavi so našli v nekem kotu divana 670 K skritih. Tatice je sicer tajila, ali sodišče jo je vendar na 6 mesecev ječe obsodilo.

Navijalke krompirjevih cen.

Ptuj, 25. julija. Pred tukajšno c. k. okrajno sodnijo se je imela zagovarjati zaradi navijanja krompirjevih cen posestnica Katarina Klasinc iz Mihovca. Prodajala je novi krompir 1 „masl“ od 5 do 6 kron, 1 „mecen“ 30 kron in 100 kil po 100 kron. Obsojena je bila zaradi tega vojnega odelstva na 14 dni zapore, 3000 kron denarne globe, povrnilo stroškov ter objav razsodila v časopisih. — Isti dan se je imela zagovarjati posestnica Barbara Butoloni Mihovcah. Ta je prodajala en kilogram sveža krompirja po 80 vinarjev. Obsojena je bila istotako na 14 dni zapore in 5000 kron globe, plačilo stroškov ter objavo razsodbe v časopisih.

Krapina-Toplice zdravi giht
(Hrvatsko) revma
Pojasnila in išias
prospekt gratis.

Pouk o konzerviranju sadja brez sladkorja v gospodinjstvu.

Spisal Heinrich Pfeiffer, profesor na višji šoli za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu.

(Nadaljevanje in konec).

Jabolka se olupijo in zrežejo v obročke ali olupljena razdele v krhlje, jedrnica se odstrani; drobna jabolka se cela olupijo, a jedrnica se izvrti. To pripravljane se vrši pri manjših množinah z roko. Toda tudi v ta namen se dobe za gospodinjstvo mali, ceni stroji, ki sadje hkrati in obročki ne porjavljajo na zraku, se de nejo takoj, ko so bili zrezani, v 1/2% raztopino kuhinjske soli. V tej kopelji ne smejo ostati več nego največ 20 minut, potem se izlozijo na sušilnike in postavijo na ognjiščno pločo ali še bolje v odprto pečnico. Sušiti je treba, dokler se obročki in krhlji ne otipajo kakor usnje.

Drobne hrške se kar cele posušijo. Jedrnine ni treba odstraniti, ker je mehko koža in prebavljiva. Večji sadovi se razrežejo olupljeni ali neolupljeni na dva ali štiri dele. Hruške z masleno mešanico naj se pač le zrele suše, toda ko imajo še trdo meso. Pri hruškah za kuhanje s trdnim mesom je primerno, da se pred sušenjem poparijo, dokler ne postanejo tako mehke, da jih je mogoče prebiti s slamnato bilko. S tem se doseže boljša barva, sadno meso postane steklasto, prosojno in se pospeši sušenje. Popolnoma zrele češnje pridejo brez vsake predpriprave na sušilnike. Češnje se morajo v začetku sušiti le pri nizki toplini, ker sicer popokajo in se sok izcedi; šele malo po malo se na suši pri večji toplini. Sušijo se naj tako dolgo, da ne dajo nikakega soka več od sebe, ako jih več skupaj krepko stisneš v pesti.

Največjega pomena je pridelovanje marmelad, ker so najboljše nadmestilo masti za mazanje kruha. Za marmelade je mogoče predelati vsakovrstno in tudi divja sadja, bodisi samo mešano ali pomnoženo z navedenimi povečalnimi sredstvi. Sadje se naj opere, crvivo in nagnilo lepo očisti in iztrebi ter kuha z malo vodo ali v lastnem soku, da postane mehko in se le v slučaju potrebe prelači. Vkuhanje (vgoščenje) sadnega mozga naj traja le toliko časa, da je sposoben za mazanje, ker bolje ohrani barvo in vonj. Ker bi se ta zmes ne vzdržala brez večjega sladkornega dodatka, naj se napolni v steklenice z neprodušnim ali brezkalnim zamaškom ter kuha pol ure pri 90° C ali pa konzervira z dodatkom 1 gr benec-kislega natrija na 1 kg. Sladkor ali slad-

so se lahko primeša po okusu pozneje pri vsakomur rabi.

Priporočila, da se na ta način napravijo iz vseh vrst, kakor dozrevajo, taki napol gotovi pridelki, ki se šele pozneje dogotove, medsebojno zmešajo ali zmnože s povečalnimi sredstvi.

Za sok brez sladkorja se lahko najbolje predelajo jabolka sama, jabolka mešana s hruškami, češplje in slive. V to namenjeno sadje mora biti dobro zrelo in mora oprati; jabolka in hruške se razrežejo, z malo vode kuhajo, da postanejo mehke, na debelo prelačijo med prdnim mešanjem tako dolgo ugoščajo (ukuhajo), da ne obvisi nič zmesi več na mešalnici. Ako je sok napolnjen še vroč v shrambene posode, se naravnost zgornja trdna skorja, ki pospešuje vzdržanje. Trajni sok se doseže z odlegnitvijo vode pri vkuhanju.

Nesladkorjeni sadni sok se napravljajo iz jabolk, hrušk in grozdja. Zreli sadovi se morajo oprati, na debelo zmečkati in stisniti, ali da se dobi čistejši sok, naj se zrežejo, z malo vode kuhajo, da se zmečajo in sok pustijo skozi platno, dobljeni sok se nalije v popolnoma čiste steklenice, zamaši, zveže in kuha pri 80° C pol ure. Ako je postal sok močno moten, se pusti, da se usede; potem se prelje čisti sok in kuha še enkrat pri 80-65° C.

Sladkorjeni sok, kakor se navadno napravijo iz jabolk, ribeza in jagod, bi se morali, kakor zgornji napovedano, kot surovi sok sterilizirati ali z 1 gramom kislave-kislige natrija konzervirati. Pred rabo se jim potem doda potrebni sladkor in se še enkrat kuhajo ne več minut, odpenijo, napolnijo v steklenice in sterilizirajo.

Ostanek se porabi za sok in marmelado. Vparjenje brez sladkorja je prav lahko pripravljeno pri marelicah, breskvah, slivah, češpljah in vseh vrstah jagod. Zrelo sadje (koščičasto sadje se zreže na kocke in olrebi koščiče) se brez vode in sladkorja gosto napolni v steklenice, neprodušno zamaši in potem kuha pol ure v vreli vodi. Tako sadje se lahko potem s sladkorjem skuha ter porabi kot kompot ali uležek k močnejšim jedilom.

Kot posode za obrambo se morejo rabiti vsakomurne steklenice za vkuhanje, kamenitisti lonci in vrči. Posoda se mora očistiti z vročo raztopino sode, dobro oprati in posušiti. One posode, ki se morajo napolniti s vročim sadjem, se naj poprej oprejejo.

Vse sadne konzerve se morajo shraniti v hladnih in suhih prostorih. Tudi se morajo od časa do časa pregledati, da so take, ki postajajo motne, plesnate itd. porabili ali še enkrat prekuhajo.

Cenjeni naročniki!

Ob začetku polleta usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerca“. V lanskem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ni čudno, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah in na vseh frontah, v strelskih jarkih ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo na naročenje mnogo uspeha. Prosimo pa tudi vse vrste stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljejo naročnino, ki jo je pri vsaki listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bode vedno zvest svojemu naprednemu, štajersko-koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi z zaznamovanjem z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 28. julija: Sv. Margareta*, okraj Neumarkt; Brežice (svinjski sejem).

Dne 30. julija: Sv. Martin pri Vurberku**, okraj Maribor; Ormož**: Klein**, okraj Arvež; Laßnitz-Lambrechtu**, okraj Murau.

Dne 31. julija: Zagorje, okraj Kozje; Marenberk**: Ormož (svinjski sejem); Kojnice**: Sv. Jakob**, okraj Gornjigrad; Scheifling*, okraj Neumarkt.

Dne 1. avgusta: Pišce**, okraj Brežice; Gleichenberg**, okraj Feldbach; Lučane (sejem za malo živino), okraj Arvež; Gomilica**, okraj Lipnica; Ponikva*, okraj Celje; Ptuj (svinjski sejem); Imeno (svinjski sejem), okraj Kozje.

Dne 2. avgusta: Sv. Lenart**, Haus-

okraj Schladming; Bruck; Gradec (konjski sejem); Breg pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 3. avgusta: Sv. Stefan, okraj Kirchbach; Gradec (sejem za klavno živino); Rogatec (svinjski sejem).

Dne 4. avgusta: Sv. Gora**, okraj Kozje; Arnoče**, okraj Šostanj; Strassegg*, okraj Bruck; Brežice (svinjski sejem).

Dne 5. avgusta: Sv. Oswald, okraj okolica Gradec; Gasen, okraj Birkfeld; Vordernberg, okraj Leoben.

Dne 6. avgusta: Puch**, okraj Weiz; Sv. Oswald, okraj Oberzeiring; St. Wolfgang*, okraj Obdach; Gleichenberg**, okraj Feldbach; Sv. Janž**, okraj Arvež; Lemberk**, okraj Šmarje pri Jelšah; Loka, okraj Laška; Spodnja Polskava*, okraj Slovenska Bistrica; Nova cerkev**, okraj Ptuj; Fehring**.

Dne 7. avgusta: Celje; Ormož (svinjski sejem); Radgona*.

Razno.

V Gradcu je oblast zaplenila pri pekovskemu mojstru Schlundu okoli 30.000 jajc in več drugega blaga. Pek je iz grde dobička željnosti zbiral jajca, medtem ko mora tisočero ubogih družin pomanjkanje trpeti.

Požar vsled strele. Piše se iz Neuhaus (Doberna) pri Celju: Med nevihto dne 17. t. udarila je strela v lepo posestvo Jenušek graščaka Huberta Golle v Lembergu. Mnogoštevilno živino so zamogli sosedni rešiti. Tudi se je s pridnim delom preprečilo, da se ni ogenj na stanovalno poslopje razširil. Požarna bramba vsled oddaljenosti ni mogla priti.

Železniška nezgoda. Pred nekaj dnevi prišel je konduktor Alojz Hohenfaser v postaji Šostanj med „puferje“. Težko ranjenega so spravili v celjsko bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Detemorilke. Vžitkarjeva hčerka Marija Schraml v Zgornjivasi porodila je dečka, katerega je takoj po rojstvu usmrtila. Drugi dan ga je pustila od sina grobokopa na vaškem pokopališču pokopati. Sin je opazil rane na otroku; vsled tega je stvar naznanil. Marijo Schraml so zdaj zaprli. — Posestnikova hčerka Terezija Jevšnik v Kostajniku je istotako umorila svojega novorojenega dečka takoj po porodu in je zakopala mrliča v vinogradu svojega očeta. Oddali so jo sodniji.

„Slov. Gospodar“ je postal — odkar je postala cenzura nekaj milejša — zopet zloglasni stari lažnik, kakor je bil to v mirnem času. Poročali smo pred kratkim, da je rusko vojno uradno poročilo govorilo o neki „češko-slovanski brigadi“, ki se je v boju zoper avstrijske čete posebno odlikovala. To seveda staremu lažniku v Mariboru ni bilo prav, ker leži pred vsakim češkim veleizdajalcem na trebuhu. In tako je „Gospodar“ napisal zvičajno laž, da obstoji dotična brigada iz na Ruskem naseljenih Čehov ter Slovkov. Oj ti lisjak ti! Ura dno je dognano, da to ni res in da obstoji dotična brigada iz čeških dezertarjev ter veleizdajalcev, iz tistih ljudi, ki so znali začetkom vojne tako lepo roke k nebu dvigati in iz tistih, katerim je češki veleizdajalec Masaryk zdaj iz Angleškega sem gratu-

liral... „Gospodar“ je torej zopet vedoma lagal, samo da bi branil dezertarje in lopove, ki so vsakemu narodu in vsaki državi le v sramoto. Za „Gospodara“, ki bi vendar kaj razumeti moral o lignorijantstvu, je pač čudno, da kaže tako očitno svoje toplo srce za dezertarje in veleizdajalce!

Smrt pod vlakom. Te dni se je jutranji osebni vlak v Mariboru, ki stoji tam itak pol ure, ravnokar iz postaje odpeljal, ko je neki vojak iz vagona skočil. Nesrečnež bil je grozovito razmesarjen in takoj mrtev.

V Mariboru sta zaradi nekakih notranje-občinskih zadev župan dr. Schmiderer in njegov namestnik Karl Nasko svoje posle odložila. Stvar je napravila mnogo razburjenja v mestu, ker sta ta dva moža tekom dolgih let mnogo koristnega za prebivalstvo storila. V zmislu občinskega sklepa se je oba poslo, da naj svoja mesta zopet prevzameta. To se je tudi zgodilo. S tem je občinska kriza v Mariboru na najboljši način rešena.

Žalostna smrt mladega rudarja. Piše se nam iz Judendorfa z dne 17. t. m.: Naznaniti hočem vsem sodrugom, znancem in prijateljem, sploh vsem tistim, ki so poznali miroljubnega in prijaznega fanta Valentina Mali, da se je v tukajšnjem rudniku ponesrečil in zaradi težke poškodbe v 24 urah nato končal svoje mlado življenje. Bilo je na 16. junija dopoldne; bil je na delu ter kakor že nezgoda zahteva, tako se je tudi zgodilo. Stal je za dober meter od tal na tako imenovanem „huntu“ (to je voz za premog), izgubil ravnotežje in padel na tla, pa tako nesrečno, da mu je šel neki špičasti železni drog skozi trebuh in ga čisto raztrgal. Nato so ga prepeljali v rudniško bolnišnico in v nekaj urah pa v „Stefaniespital“; tam je po težki operaciji v 24 urah končal svoje cvetoče mlado življenje. Bil je v najlepši mladeniški dobi, star komaj 23 let. Rojen je bil v Lipjem zraven Sv. Martina pri Kamniku na Zgornem Kranjskem. Sedaj počiva v črni hladni gomili na pokopališču v Leobnu (Zentralfriedhof). Pogreb se je vršil dne 19. junija. Velika množica ljudi je spremljala mladega junaka na zadnji poti. Godbeno društvo iz St. Mihaela je sviralo žalostne koračnice na celi poti in mnogi venci so krasili njegovo krsto. Na tem potu izrekam v imenu brata in starišev vsem prijateljem rudarjem najtoplejšo hvalo, da so se zavedali in storili svojemu delavskemu kameradu zadnjo čast. Naj počiva v miru! Glück auf!

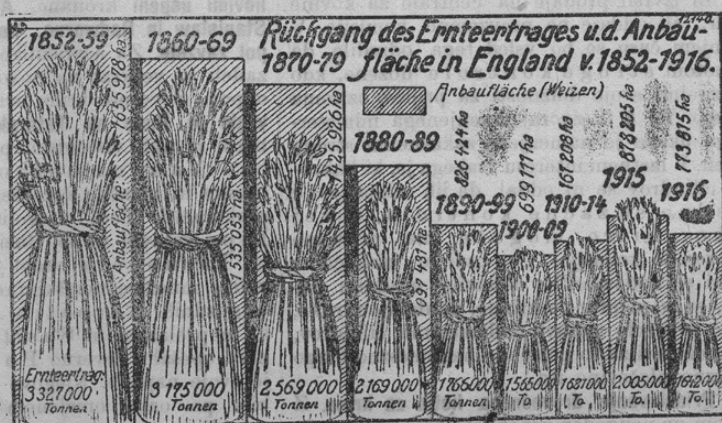
Minister za ljudsko prehrano general Höfer nahajal se je te dni v raznih krajih Štajerske in je imel pogovore z različnimi zastopi. Upati je, da bode imelo to potovanje ministra polni uspeh. Oderuhom ljudstva je treba vsekakor na prste stopiti. Ali tudi tega se ne sme od strani prizadetih oblasti pozabiti, da je bila naša zelena Štajerska doslej vsled vojne grozovito izsesana ter izrabljena. Mi Štajerci smo pripravljene vse za domovino žrtvovati, ali — bremena naj se enakomerno na obe državni polovici in na vse kronovine razdelijo.

* * *

Smrti padec. Iz Steinfelda v Dravski dolini na Koroškem se poroča: Ljudski šolar Sebastijan Lasnik iskal je v gorovju

Angleške žetve.

Naša slika nam kaže nazadovanje angleške žetve in nasadne plošče od leta 1852 do 1916. Cenjeni čitatelji bodejo iz števil lahko izpredvideli to nazadovanje. Letos je položaj za Anglijo še slabši.

neko izgubljeno ovco. Padel je čez skale in obležal z zlomljenimi rokami in nogami. Ko so ga čez več dni našli, bil je revček že mrtev.

Dezertirer in slepar. Blizu Celovca zaprli so orožniki že dalje časa dezertiranega Franca Zych. Fant je že večkrat zaradi vloma kaznovan. Potepal se je okoli Celovca in se predstavljal za elektro-inštalaterja, ki ima razsvetljavo nadzorovati. Obljubil je, da bode vojaška uprava zaradi pomanjkanja petroleja povsod električne naprave uresničila. Ob tej priložnosti izvalil je kmetovalcem mnogo denarja in skušal tudi krasti. Oddali so ga vojaški sodniji.

Trojčki. V Celovcu je te dni soproga nekega postajenčnika iz Spodnje Štajerske, ki biva tam kot črnovojnik na dopustu, porodila tri deklice. Mati in otroci so zdravi.

* * *

Sestanek našega in nemškega cesarja. K.-B. Dunaj, 24. julija. Naš cesar je včeraj v nadaljevanju svojega frontnega potovanja bival v okrožju nemške južne armade. Ko je vladar izvedel, da bode kmalu po vrnitvi nemški cesar na vzhodno-gališko dospel, pustil je cesar Karl, ki vsled nujnih državnih poslov svoje vrnitve na Dunaj ni mogel zakasnit, svoj vlak v postaji Podgorce vstaviti, da zamore svojemu prijatelju in zavezniku na avstrijskih tleh rokostisniti. Tudi cesar Viljem se je v Podgorci vstavil. Oba vladarja pozdravila sta se na posebno pristrčni način. Po iskrenem slovesu nadaljeval je cesar Viljem vožnjo na fronto, cesar Karl pa vožnjo domov. Minister za zunanje zadeve grof Czernin bil je pooblaščen, da spremeni nemškega cesarja na njegovi poti na fronto.

Promet zasebnih vojnopoštnih zavirkov je pod obstoječimi pogoji dovoljen tudi na vojnopoštne urade št. 252, 384, 456, 457, 458, 459 in 640; ustavljen pa na vojnopoštne urade št. 49, 120, 144, 153, 229, 260, 286, 298, 318, 365, 379, 402, 453, 509, 618 in 634.

Sprejem poštinih zavirkov za Turčijo je zopet dovoljen, toda z omejitvijo, da sme posamezen pošiljatelj odposlati dnevno največ 20 kosov.

Rekvizicija bakrenih cilindrov pri kopalnih pečeh. Po ukazu ministerstva za deželno brambo z dne 6. decembra 1916 so morali vsi posestniki ali shranjevalci kopalnih peči, prirejenih za kurjavo z lesom ali premogom, te peči do 15. januarja 1917 prijaviti pri občini in pri tem izjaviti, ali hočejo za oddane bakrene cilindre sami preskrbeti nadomestilo, ali če prosijo za nabavo nadomestila. V zadnjem slučaju se oddaja mora izvesti šele potem, ko je bilo nadomestilo uradnim putem dobavljeno. Če pa je posestnik izjavil, da si hoče preskrbeti nadomestilo sam, je bilo treba bakrene cilindre najkasneje do 25. februarja 1917 ali prodati pri centrali za kovine, akcijska družba na Dunaju, ali pa jih oddati proti povračilu po zakonu o vojnih dajatvah določene cene v znesku 5 kron za 1 kg teže bakra in prevoznih stroškov na c. kr. prevzemno komisijo za kovine in zlitine v Gradcu. Velik del posestnikov in shranjevalcev kopalnih peči pa, kakor se je zvedelo, ni podal niti prepisanega naznanila niti ni izvršil prodaje na centralo za kovine a. dr., ali oddaje na prevzemno komisijo. V bližnjem času se bo vsled tega odredilo, da se potom stroge kontrole dožene, kdo ni izpolnil svoje dolžnosti za prijavo oziroma oddajo. Po § 9. zgoraj omenjenega ministerkega ukaza je namenjena zakasnelim stroga kazen. V lastnem interesu vsakega je, ki bakrenih cilindrov še ni oddal, da jih odpošlje še predno se začne kontrola, torej kakor hitro mogoče, na pristojno prevzemno komisijo. Če tudi je izključeno, da bi se nadomestilo dobavilo uradnim putem, se bo vendar poskrbelo, da dobijo trdke, ki so prevzele nabavo nadomestnih cilindrov, po možnosti za to potrebno nadomestno blago (železno pločevino itd.).

Pridobivanje drevesnega listja za krmo. Z ozirom na neugoden uspeh letošnje prve košnje

je nujno potrebno, da se tudi zeleno in potem posušeno listje porablja kot nadomestilo za živinsko poklajo. C. kr. urad za ljudsko prehrano je odredil, da se ima nabirati zeleno drevesno listje po lozah in logih, lokah in dobravah in sicer po sledečem navodilu: Najkasneje do konca meseca julija se morajo mlade vejice obsekati, povezati v plasti (v butare) in posušiti. Pri tem delu je zaposliti vse one razpoložljive osebe, ki nimajo opravila pri poljedelstvu. V svrhu sodelovanja vojaštva se je obrniti na vojaško poveljstvo. Deželno mesto za krmila in pa prevzemna mesta glavnih nabiralnic morajo prevzeti posušeno drevesno listje. Osebe državnega gozdneega nadzornišstva in drž. gozdarske uprave imajo nadzorovati to nabiranje zelenja po gozdovih. — Ono ima tudi dolžnost, vplivati na lastnike gozdov, da v kar najizdatnejši meri podpirajo to akcijo.

Cene za zgodnji krompir. Oblast nam poroča: Centralna pregledovalna komisija za cene je izpoznala kot primerno ceno za zdravi, suhi, zemlje in kali prost zgodnji krompir avstrijske žetve 1917: za vse vrste 30 K za 100 kilogramov; za posebno izbrano blago („Kipfler“) pa 60 kron. Kdor to ceno prekorači, naj si bode to potem kupec ali prodajalec, se strogo kaznuje.

Nabiranje denarja za pomiloščene veleizdajalce. Pri mestni hranilnici v Pragi se je napravilo nabiralnico za pomiloščene veleizdajalce. Vodja je neki dr. V. Pospisil. Češki listi objavljajo oklice za darila, ki se bodoje tem pomiloščenim veleizdajalcem izročila. — Pač lepo! Po našem mnenju bi bilo pa mnogo lepše, ako bi se nabiral denar za uboge vojne invalide, za vdove in sirote po padlih junakih avstrijske domovine, ne pa za ljudi, ki imajo tisočero življenj naših vojakov na vesti!

Začasno odpustitve in na dopustu se nahajajoči kot navijalci cen. Uradno se razglša: Dognalo se je, da se izvršijo navijanja cen v večjem številu od oseb, ki so od aktivne vojaške službe odpustene, ki so na dopustu ali pa služijo na sedežu svojega obrata ter imajo s tem priložnost, svoje zasebne kupčije nadaljevati. Skrbelo se je torej, da se proti takim osebam, v kolikor jih ne more civilna sodnija zasledovati, napravi naznanilo na pristojno vojaško sodnijo. Poleg tega bodo pristojna mesta pregledala, ako bi se ne dalo tem osebam oproščenje ali dopust razveljaviti, oziroma jih v drugi službeni kraj premestiti. — Po našem mnenju jako pametna, skrajno potrebna in nujna odredba! Ako je človek že oproščen od najtežje domovinske službe, potem naj svoje uboge soprebivalce vsaj ne odira!

Zadnji telegrami.

Rusi na Tatarskem prelazu vrženi.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 25. julija. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. V vzhodni Galiciji so bile včeraj operacije zaveznikov z novimi uspehi kronane. Avstro-ogrsko čete so Stanislaw in Radworno, nemške sile pa Tarnopol zavzele. Za sovražnikom prodirajoči zbori zadeli so večkrat na novo oživljajoči se ruski odpor. Severno krilo armade v. Koveša vrglo je Ruse ob Tatarskem prelazu v hudi borbi iz njih visočinskih postojank. Bystrycz o. Nadworsko zamoglo so avstro-ogrsko in nemške čete šele po znatnih bojih prekoračiti. Tudi v okolišu spodnje Zlote Lipe vstavili so se Rusi opetovano. Južno od Tarnopola vrgel je sovražnik zaman velike množice nemških regimentov nasproti. V gozdnih Karpatih jemed Tatarskim prelazom in Susito delovanje sovražnika opešalo. Severno Putna-doline ponovil je svoje napade. Njegove naskočne kolone so bile po ozko omejenem začetnem uspehu vstavljene.

Italijansko bojišče. Živahnoartiljerijsko delovanje ob Soči trajalo je včeraj naprej.

Šef generalštaba

Stanislaw in Tarnopol zopet v naši roki.

K.-B. Dunaj, 25. julija. Iz vojno-tiške nega urada se piše: Avstro-ogrsko četa Stanislaw, nemške čete pa Tarnopol zavzele.

Naše in nemške velike zmage nad Rusi.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 25. julija (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Bojeva fronta v Flandriji je bila včeraj prizorišče ogromnejših artiljerijskih bojov, ki so trajali noči. Močni angleški poizvedovalni sunki navljali so se v raznih oddelkih; vsi so bili v naših odprtinskih postojankah zavrnjeni. — Armada nemškega prestolonaslednika Na Winterbergu doživeli so Franco vsled izjalovljenja večih močnih napadov naper naše nove postojanke poraz. Tvp uporaba neke sveže divizije ni dosegla nobenega uspeha.

Vzhodno bojišče. Fronta pri Leopolda. Armada v. Eichhorn. R pod vtisom svojih neuspehov in žrtev ni nov napadel. — Armada v. Böhm-E mulli. Naše prodiranje gre nezadržljivo napred. Pod očmi Njeg. Veličanstva nemškega cesarja odbile so naše divizije med Tarnopolom in Trembowlo močne ruske napade in zavzele v naskoku visočine vzhodne brega Sereta. Tudi se je zopet velike ruske napade zavrnilo. Tarnopol je zavez. Bližamo se Buczaczu. Stanislaw in Radworna sta v naši roki! Zadnje čete sovražnika so bile povsod vržene. — Fronta nadvojvode Jozefa. Čete severnega krila držijo z karpatski prednji zemlji prodirajočimi silami enaki korak. Južno Tatarskega prelaza drži nasprotnik še svoje postojanje. V južnem delu Karpat vdrl je sovražnik v dolini Susite v naše črte. Vstavili smo njegove sunek.

Prvi generalkvartirni mojster

Ludendorff.

Nad 60.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 24. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov v zatvornem okolišu okrog Anglije: 26.000 prostornih ton. Novi uspehi podmorskih čolnov v Srednjem morju: 9 parnikov in 7 ladij na jadre z okroglo 35.000 prostornimi tonami.

Vsi v nedeljo dne 28. julija ob pol 10. uri v „Vereinshaus“ v Ptuj na shod.

Loterijske številke.

Gradec, 18. julija 1917: 16, 70, 22, 78, 85
Trst, 25. julija 1917: 85, 70, 28, 56, 4

Neoženjen dober

mlinar

se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v umetni mlin. Ponudbe sprejema Ivan Stadler, Sv. Petar pod Sv. Gorami.

V imenu Njeg. Veličanstva cesarja!

C. k. okrajna sodnija v Ptujju je danes navzočnosti državno-pravnega funkcionarja Ristoltscha, v odsotnosti obtoženca Antona Schugmann in v navzočnosti branitelja K. Königa o obtožbi razpravljala, ki jo je imel obtožitelj proti Antonu Schugmann iz v. Sv. Lenartu sl. g. dne 19. maja 1874, Sv. Marjeto pri Možgancih pristojnemu, stol., oženjenemu pekovskemu mojstru in ranjencu v Gorišnici, sprožil zaradi prestopka 18 naredbe glede navijanja cen in o od obtoženca stavljenem predlogu na kaznovanje, pravno spoznala:

Obtoženec Anton Schugmann je dolžan, da je v aprilu 1917 v Gorišnici v izrabljanju med vojnega stanja nastalih izrednih razmer svir in spodnje niti (Unterfaden) očitno prevelike cene od 1 K 80 h ozir. 2 K 40 h in nakupnih cenah 1 K 40 h, ozir. 1 K 90 h izrabljal in se zaradi s tem vtemeljeni prestopka navijanja cen po § 18 ces. nar. z dne 26. avgusta 1916, d. p. l. št. 261 s uporabo 2666 k. p. kaznuje na

tri (3) dni zopora

denarno globo 100 kron, oziroma nadalje 4 dni zopora, nadalje v zmislu § 389 k. nar. na povračilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve.

V zmislu § 23 imenovane cesarske naredbe se mora razsodbo na stroške obsojenca „Grazer Tagespost“, „Grazer Tagblattu“ in „Stajercu“ objaviti.

C. k. okrajna sodnija v Ptujju od V.,
dne 19. julija 1917.

Franz l. r. Dr. Fürstbauer l. r.

300 kron

Plačam, da moj izbrani korejski Ri-bal-um Vaša
vaja očesa, bradavice in trdo
glavo odpravim v 3 dneh brez
bolečin. Cena ene posodice z
smučskim piškom K 175,
posodice K 450, 6 posodic
K 1750. Stotero zahvalnih pi-
smen. Kameny, Kaschau (Kassa).
Poštni predal 12/344 (Ogrsko)

„Asanol“

Presenetljiv uspeh pri po-
stavljanju Zoharjev (zakon, va-
zan) škrokov, miravlj itd. 1
zavojček stane 1 krono.
St. Valentinov redilni
prašek za prašiče

Edino uspešen pri prebavi
med, zaradi tega izredno redi
med in toliščo. 1 zavojček stane
1 krono. Naroča se pri Josip
Berjasi, Ljubljana, Zelnar-
jeva ulica 18. Po pošti se po-
šlje najmanj 6 zavojčkov.

Kupim ročni mlin

(žrmlje) stari ali novi
tudi samo kamenje
vsake velikosti. K. Fani
Unec 105, Rakek,
Kranjsko. 334

Ali hoče svoje posestivo ali obrt na Dunaju ali provinci

hitro in diskretno prodati, naj se obrne na
Handelsverkehrszeitung „HAVEG“, Wien, I. Gise-
lastrasse 5, telefon interurban 8275, 159
in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije
brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

Delavci se sprejmejo

pri firmi
Westermann & Comp.,
Diemlach bei Bruck a. d. Mur.

Dobra oskrba, visoka plača, stanovanje prosto.
Po 4 tednih se polovično vozno karto povrne.
Naznanila pri 336

stavljenemu vodju Schocher.

Jabolka

za prešanje

kupuje po najboljših cenah, —

za jabolka mleti

s kamenitimi valčki pa prodaja ugodno

Jos. Ornig, Ptuj.

Majer

s 4 do 5 ali večimi delavskimi močmi, med
njimi 2 moža, sprejme se pod dobrimi po-
goji. Richard Ogrisek, Maribor, Langergasse. 235

Najlepši kinč

ženske so krasna
velika trdna prsa.

Ženske, ki se v tem oziru ne čutijo po-
polne, naj pišejo zaupljivo na Ida Krause,
ki podeli popolnoma brezplačno na pod-
lagi svoje priznane metode disk. nasvet
za doseg idealnih polnih oblik. Ida
Krause, Preßburg (Ogrsko), Schanz-
straße 2, Abt. 109. 275

Sadje

za prešanje.

Jabolka in hruške

v vsaki množini želi kupiti pri takojšnjem prev-
zetju ali pa pozneje. 332

F. Kling, Obstpresserei,

Dunaj, XVI., Kirchstetterngasse 46.

Telefon 20603.

Ni več zobobola,

ne noči brez spanja. „Fides“ odpravi bo-
lečine pri vseh zobeh, kakor pri najrdo-
vratnejših revmatskih zobnih boleznih, kjer
ni pomagalo nobeno sredstvo. Ako ni
uspeha, denar nazaj! Cena K 2—, 3 tube
K 5—, 6 tub K 8—. Nobenega zobnega
kamenja več. Snežno-bele zobe dosežete s „Klir“-zobno vodo.
Takojsnji učinek. — Cena K 2—, 3 steklenice K 5—
Kemeny, Kaschau I., poštini predal Z. 26, Ogrsko. 230

Armadne ure na napestnik.

(Češko). Glavni katalog zastoj in poštine prosto. 387

Želim kupiti

posestvo

v okolici Ptujja v Grajeni, Krčovini ali Sv.
Martinu ali Mariboru. Veličina 15 do 16 joh
s hramom in kaj h temu spada. Kdor želi
oddati, naj pove upravnistvu tega lista.

Majerski

in

viničarski ljudje

se sprejmejo v hotelu „Stadt Wien“, Maribor.

V imenu Njeg. Veličanstva cesarja!

C. k. okrajno sodišče v Mariboru odd.
VIII je razsodilo:

Obtoženec **Franc Rath**, 85 let star, rojen
v Lembachu, kat., vdovljen, posestnik v Vr-
hovem dolu, do sedaj nekaznovan

je kriv

da je 11. maja 1917 v Vrhovem dolu, izrab-
lajoč izredne, po vojnem stanju povzročene
razmere zahteval od **Henrika Herič** za mernik
semenskega krompirja, težek 55 kg, 24 K,
toraj za potrebsčino očitno pretirano ceno,
in je zakrivil s tem prestopke draženja po §
20 ces. nar. z dne 14. marca 1917 št. 130
drž. zak. in se obsodi po istem postavnem
določilu z uporabo §§ 266 in 261 kaz. zak. na

300 (tristo) kron

denarne globe, v slučaju neizterljivosti na 7
dni zopora in v zmislu § 389 kaz. pr. r. na
povrnitev stroškov kazenskega postopanja.

Ob enem se v zmislu § 45 št. 2 zgoraj
navedene ces. naredbe odredi, da se ta sodba
brez razlogov enkrat objavi v listih „Slovenski
Gospodar“ in „Stajercu“ na stroške obtoženca
ter javno nabije v občini Vrhov dol.

Nadalje je obtoženec v zmislu §§ 366 in
369 kaz. pr. r. in § 20 št. 5 zgoraj navedene
ces. naredbe dolžan, zasebnemu udeležencu
Henriku Heriču, viničarju v Hrastju, povrniti
preveč plačan znesek K 1135.

C. k. okrajna sodnija

v Mariboru, dne 1. junija 1917.

331

329

LES

pravega kostanja, hrasta ter jelše

za ekstrakcijo od 8 cm naprej, močne veje
in debla, tudi kole, sveže ali suhe, kupuje po
vagonih po najvišjih cenah za takojšnjo ali
dobavo do konca leta **Franc Kupnik, Konjice.**

Malinov sok

(Himbeersaft)

kupuje v vsaki množini **J. Homann, Post Kühns-
dorf, Kärnten.** 333

Kupim vsako množino

330

kostanjevega, hrastove- ga in orehovega lesa

tudi cele vagone, po najvišji dnevni ceni. Po-
nudbe je poslati na naslov: **Josip Zalar, Sv.
Duh-Loče.**

Sutinsko na Hrvatskem

radio-aktivna termalna kopel

37.5 C, 44-7 Volt.

Soba K 1— do K 4—, kopelj K 1—
do K 2—, penzija vstevši kruha
K 10—. Železniška postaja „Sutin-
ske toplice“, pošta Mače. 319

Mlinarji pozor!

Mühlerbeutel
pajtelje za mlinarje
se dobi pri

Slawitsch & Heller trgovina Ptuj
V 70

Molitveniki

slike svetnikov, križi, medalje
rožni venci
in druge potrebščine za Božji pot
vedno v zalogi po najnižjih cenah pri

firmit Josef Martinz
Maribor.

Brata Slawitsch
v Ptuj

Florianplatz in Ugartorgasse
priporoča izvrstne šivalne stroje
(Nähmaschinen) po sledeči cen
Singer A ročna mašina K 100—
Singer A . . . . . K 120—
Dürkopp-Singer . . . . . K 150—
Dürkopp-Ringschiff za ši-
vilje . . . . . K 200—
Dürkopp-Zentralbobbin
za šivilje . . . . . K 200—
Dürkopp-Ringschiff za
krojače . . . . . K 250—
Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil,
Luxusausstattun g . . . . . K 250—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 250—
Minerva A . . . . . K 200—
Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 240—
Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 150—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje
kakor povsod. — Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne,
ker solidnost je le tistimznana, kateri imajo mašine od nas.
Cenik brezplačno.

Gloria
vojni
usnjati čevlji.
Derby-čevlji na žnore iz dobrega
boxcalf-zgornjega usnja s črnim,
lesnim podplatom. Najb. fabrikat.
Trajno, elegantno, komodno:
Za otroke . . . . . vel. 26—34
K 22-90
Za ženske . . . . . vel. 35—40
K 28-70
Za gospode . . . . . vel. 41—45
K 32-30
Glasom post. predpisa je cena v vsakem paru vidno vtisnjena.
Na razpolago v vseh velikostih. Pri naročilu je navesti natanko
velikostno število ali pa dolgot noge. Izmenjava dovoljena.
Razpošiljatev po „Gloria“ Schuh-Niederlage Jak. König,
Wien, III/251, Blüthengasse.

Zastonj in poštnine prosto

dobi vsakdo na željo moj glavni katalog
z okroglo 4000 podobami o urah, zlatem,
srebrnem, godbenem, brivnem blagu.
Violine za šolarje in koncerte po K 12,
14, 16, 22, 30, 40, in višje. Dobre har-
monike po K 8, 10, 12, 14, 16, 22, 30,
40, 50 in višje. Izmenjava dovoljena ali
Razpošiljatev po povzetju ali naprej-plačilu po
denar nazaj. Razpošiljalni hiši Hanns Konrad, c. in k. dvorni liferant Brūx
st. 1740 (Češko).

Avtomatični lovilec za podgane

K 5-80, za miši K 4—, vlovi brez nadzorstva
do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in
se postavi sam. Povsod najboljši uspehi.
Mnogo zahvalnih pism. Razpošiljatev po pov-
zetju, poštnina 80 vin. Export-haus Tintner, Wien, III.,
Neulinggasse Nr. 26/P.

Mestna posredovalnica

(Wohnung- und Dienstvermittlung)
28 103
službe, učence, stano-
vanja in posestva
v Ptuj
izvršuje
vse vrste posredovanja najhitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Vojni otrok

nadomestilo mila iz finega Kaolina. Čisti iz-
borni. Aromatičen. Poštna kišta 36 kosov
7 K 60 franko povzetje. Za trgovce, krošnjarje,
obiskovalce sejmov dobro idočo blago. Franc
Klinger, Komotau, Češko- 327

Pridni
zidarji
in pomožni
delavci

se pri novi zgradbi letalne vojašnice na le-
tališču v Celovcu takoj sprejmejo. Plača za
uro za zidarje do K 1-30, za pomožne de-
lavce K —85. Dobi se oskrbo in stanovanje.
Sprejem se zgodi naravnost pri zgradbi ali
pa po Baukanzlei Alkier, Graz, Jakominiplatz
Nr. 14. 320

Štedilnost

na celi črt

označuje vestnost meščana v voji
Kdor rabi Lysoform, štedi na ma-
in zdravju, da bode obstal v boju
gospodarski vojni.

Ljudska kopelj mestnega
kopališča v Ptuj.
Čas za kopanje: ob delavnikih od 12.
ure do 2 ure popoldne (biagajna je od
12. do 1. ure saptja) in nedeljan
praznikov od 11. do 12. ure popoldne
Kopeli z vročim vodom
„Rausbad“ z rjubo K — 70

Mestna hranilnica v Ptuj

sprejema

do preklica vsako nedeljo in
vsak praznik od 9. do 11. ure
dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in žejo gaseče, si lahko vsak
sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi
za: ananas, jabolčnik, grenadine, mali-
novec, poprova meta, muškatelec, po-
merančnik, dišča perla, višnjevec, ska-
ziti se ne more. Ta domača pijača se lahko
pije poleti hladna, pozimi tudi vroča, namesto
ruma in žganja. Snovi z natančnim navodilom
stanejo K 12— franko po povzetju.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z rza-
ven spadajočim milom vse solne
pege, maroge, solne opekline,
ogrc, obrazno rdečico itd. in ne
ohrani kožo mladostno svežo in nežno.
Cena K 5-75 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 16—. 6 por-
cij K 30-70. Vse brez kakih nadaljnih stroškov Naslov za na-
ročila: 434

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

Diamanti za rezanje stekla

Od steklarskih diamantov zamorem sedaj le:
štev. 4 po K 11-70 in
štev. 5 1/2 po K 16—
pošiljati, ker je dovoz diamantov podvezan in
dobava surovega blaga jako težka ter le po vi-
sokih cenah mogoča. Troški za povzetje stanejo
55 vin.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

Framydol

je sredstvo za pomlajenje las,
ki rdeče, svetle in sive las
in brade za trajno temno pobarva, 1 steklenica s
poštnino vred K 2-70.
Rydyol je rožnata voda,
ki živo pordeči
bleda lica. Učinek je čudovit. —
1 steklenica s poštnino vred . . . . . K 2-45
Po povzetju 55 h več. Naslov za naročila:

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.